

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: *Философия*

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Бакалавърска програма: *(код и наименование)*

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

Предикат ли е съществуването?

Преподавател: **доц. Анна Бешкова**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	-
	Практически упражнения (хоспетиране)	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	1
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	14
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати}	60%
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	40%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът има за цел да въведе студентите в проблема за семантичната интерпретация на предиката *съществува*. Първоначално се представя класическото разбиране на екзистенциалните твърдения, разграничението между различните употреби на глагола *съм*, и се анализира критиката на Кант на онтологическото доказателство за съществуването на Бога. Акцентът на курса пада върху съвременното разбиране на кванторите и свързаните с него дискусии. Проследяват се актуалните възгледи и идеи, възникващи в полето на философията на езика и модалните логики.

Предварителни изисквания:

Спецкурсът е насочен към студенти I – IV курс от специалност Философия.

Очаквани резултати:

Запознаване на студентите с един от най-важните проблеми, имащ множество значими следствия в полето на метафизиката, философската логика и философията на езика. Всяка от темите включва лекция и обсъждане на релевантен за темата текст. В резултат курсът ще способства студентите да развият аналитичните си умения, които могат да бъдат прилагани към различни тематични области.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Възникването на проблема. Предикативна и екзистенциална употреба на глагола <i>е</i> . Варианти на онтологическото доказателство.	4
2	Първите критики. Критиките на Кант на идеята, че съществуването е реален предикат.	4
3	Съществува като функция и оператор. Фреге и идеята, че съществува е функция от втора степен. Ръсел и третирането на глагола като оператор.	4
4.	Екзистенциална пресупозиция, референциална тавтология. Критиките на Стросън на Ръселовата интерпретация, въвеждане на идеята за екзистенциални пресупозиции, Сърл и референциалните тавтологии и противоречия.	4
5.	Вътрешно и външно съществуване. Концепцията на Карнап за разграничение между съществуване в системата и говорене за системата.	4
6.	Онтологическата ангажираност. Разширението на Куайн на анализа на определените описания, идеята за онтологическата ангажираност.	4
7.	Как нещо съществува във възможните светове? Връщане към идеята, че съществува е предикат, съществуването във възможните светове.	6

Конспект за изпит

Конспектът се придържа към темите на занятията.

Библиография

Основна:

- Анселм от Кентърбъри, „Прослогион“ в: Бояджиев, Ц., „Философия на европейското средновековие“, Философска Фондация „Минерва“, С., 1994
- Кант, И., „Критика на чистия разум“, пр. Ц. Торбов, Издателство на БАН, С., 1992
- Кант, И., „Избрани произведения 1755 – 1770“, пр. А. Рашева, ред. В. Митева, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 1998
- Куайн, У. В., „За това, което го има“, в: „Философия на логиката II“, Изток Запад, С., 2008
- Мур, Дж., „Предикат ли е съществуването?“, пр. Б. Моллов
- Ръсел, Б., „Въведение в математическата философия (гл. 15, гл. 16, гл. 17, гл. 18)“, пр. А. Бешкова в: „Философия на логиката“, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2003
- Рассел, Б., „Философия логического атомизма“, пр. В. Соровцев, Водолей, Т., 1999
- Стросън, П., „За референцията“, в: „Философия на логиката II“, Изток Запад, С., 2008
- Фреге, Г., „Основните на аритметиката“, § 53 „Разлика между признаците и свойствата на едно понятие. Съществуване и число.“, пр. Т. Полименов (непубликуван превод)
- Фреге, Г., „Върху понятието и предмета“, пр. Т. Полименов в: „Философия на логиката“, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2003
- Фреге, Г., „Върху смисъла и значението“, пр. Т. Полименов в: „Философия на логиката“, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2003
- Фреге, Г., „Функция и понятие“, пр. Т. Полименов в: „Философия на логиката“, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2003
- Frege, G., *Translations from the Philosophical Writings of Gottlob Frege*, ed. Peter Geach and Max Black, Blackwell, O., 1960
- Pears, D., 'Is Existence a Predicate', *Philosophical Logic*, ed. Peter Strawson, Oxford University Press, O., 1968

Избираема:

- Бояджиев, Ц., „Философия на европейското средновековие“, Философска Фондация „Минерва“, С., 1994
- Декарт, Р., „Метафизика“, пр. А. Драгиев, ЛИК, С., 1996, стр. 63
- Каприев, Г., „Аргументът на Анселм“, ЛИК, С., 1998
- Парменид, „За природата“, стр. 103, „Антична философия“, Р. Радев, С., ДИ „Наука и изкуство“, 1988
- Рикен, Ф., „Философия а Античността“, ЛИК, С., 2001
- Ръсел, Б., „За обозначаването“, пр. А. Бешкова в: „Философия на логиката“, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2003
- Тома от Аквино, „За съществуването и същността“, пр. Ц. Бояджиев, Критика и Хуманизъм, С., 1992
- Тугенхад, Е., „Логико-семантическа пропедевтика“, пр. Т. Полименов, Изток-Запад (под печат)
- Grayling, A., *An Introduction to Philosophical Logic*, Blackwell, O., 1997
- Haack, S., *Philosophy of Logics*, Cambridge University Press, C., 2000
- Lycan, W., *Philosophy of Language*, Routledge, N.Y., 2008
- Russell, B., Whitehead, A., *Principia Mathematica* to *56, Cambridge University Press, C., 1999
- Soames, S., *Philosophical Analysis in the Twentieth Century*, Princeton University Press, P., 2003

Дата: 11.05.2015 г.

Съставил: С. Борисова